

Zhe na prostor vsakih 6 štertih pavzov vezh, kot eno serno pshenize pade, so koreninize od eniga do drusiga serna prebliso, se saplétejo, ena drugi réjo pijejo, in tako oslabijo, de nemorejo polniga sadu donesti. Zhe bi bila sétev bolj rédka, kakor je rezhenó; prevezh semlje bi prasne stálo.

Koliko sernja bi se moglo tedaj na oral dôbre semlje posejati, de bi ne bilo ne pregošto, ne prerédko?

Glejte razhún in shtevilo:

Véste, de oral semlje 1600 štirjakov méri, ali pa 57 tavshent in 6 stó štertih zhevljov ali pa 8 milionov 2 stó 94 tavshent in 4 stó štertih pavzov. Poprej je bilo rezhenó, de vsako pshenizhno serno mora sa svoj priden raft 6 štertih pavzov shirjavniga prostóra imeti, de po svoji natori donéše. Kir pa mernik pshenize okoli sheft stó in 90 tavshent sern shtéje, tako bi bilo tedaj sa oral njive 2 mernika pshenize; ershi pa, zhe vsakimu sernu 4 šterte pavze prostóra damo, 2 bokala manj kot 2 mernika popolnoma sadošti posejati. Kako pa je to, de se vunder, kakor sleherni vé, povsod vezh shita na oral poséje? kar tudi preden spisek kashe. Tako bi mogli tedaj skleniti, de je vse sernje, kar ga per pshenizi zhes 2 mernika, in per ershi zhes en mernik in 14 bokalov na oral pade, savershenó, ali bi mislili, de ga poloviza ne poshéne, ali de sahiri, ali de pregóšto sernje samo sebe sadufhi, de bi to drugo po prostóri bolj pognati samoglo; ko bi ne vedli, de je med femenskim sernjem po navádi vezh, kot pol sanikerniga, ki v semlji ne oshivi.

Ja! ko bi bilo mogozhe vsako serno pred fetevjo poskúti, ali je kaljivo ali ne, bi ne bilo tréba toliko semena savrezhi. Ako bi vsako sejano serno pognalo in donéflo, tako bi bilo po storjenim razhúnu (rajtingi) gotovo sadošti seme na sa vlak oral. Sejávez mora tedaj sernje, ktérge bo sa sejánje vsel, dôbro pregledati, vezh kaljiviga zhe more odbrati, manj mere, tehte in shtevila ga bo tréba.

Réf je, de nekoliko sémenškiga sernja she v raštu posáhne, nekoliko ga shival pobére; na to sejávez gleda; savoljo tega vezh sernja v pest sagrahi, in savershe. Na to odgovorimo: dôbro shivo seme, kakorfhino ima tudi biti, ne bo v raštu posahnílo. De ga shival ne bo pobrala, se mora dôbro s semljo sakriti in lepó sadelati, ne pa tako savlezhi, de se bersh po vlahzenju pol posejaniga sernja po njivi vidi; po tem takim ga lahko shival pobira; — puštimo pa veljati, de mora sejávez nekaj sernja posébnó v jefenski setvi sa hudo smerslino navrezhi, ktéra dostikrat sadu koreninze poterga, in vmori.

Skerbite tedaj dôbro polno, sdravo, shivo sernje sa seme si perpraviti; takiga namrezh, de bote sagotvljeni, de bo fkoraj vsako serno po-

gnalo in donéflo; ne bo vam tréba toliko shita saftójn posejati. Kaj ne? spisek dosihmal navadno posejanje kashe — 4 do 5 mernikov pshenize na oral? Natorosnanje in prerajtovanje refnizhno fkasuje, de bi bilo 2 mernika sadošti; fkashe, de tišti, ki 4 mernike pshenize na oral poséje, je 2 mernika savershe; tišti pa, ki je 5 mernikov vséje, 3 mernike pshenize per orali sgubi.

Naj bo na storjeno in srajtano mero in na shtevilo sernja sploh she pol mernika pshenize perdjano savoljo smersline ali drusiga poshkodovanja, namrezh: de bi sploh 2 mernika in pol pshenize na oral sejati veljalo. To je pa tako rasumiti, de storjena rajtinga in méra od 2 mernikov na oral bi gotovo veljala, ako bi kmetovavzi tako sernje si sa seme odbrali, de bi vsako serno donéflo, in de bi tudi druge dela na njivi, kakor gré, popolnoma opravljene bile. Per ershi, ki je bolj mehka, ko psheniza, se perda en malo vezh; vezh per ovfu, ko per jezmenu; sploh vezh per jefénski, ko per spomladanjski sétvi, spet vezh v merslih, ko v gorkih krajih, vezh v hribih, ko v dolinah, tam kjer shito pod brasdo séjejo, pa she vezh.

Skushajte! morebiti bote staro slabo navado fzhafama opústili, de ne bote vezh shita potrešali, kakor ga je po pameti posejati potreba. — Refniza, oštane refniza!

(Dalje sledí.)

She nekaj od kerme s ogerfhizhno prefho.

Prejete nasnanja, ki smo jih uni dan is Némškiga dobili, nam she to le osnanijo:

Ogerfhizhna prefha, ki jo v naših krajih prefhajo je dôbra kerma sa pitanje govéjine, krav in sploh vpreshne shivine. Vólam se je dajé, potém, kakor so veliki, manj ali vezh, vsaki dan 5, 8 ali 12 funtov. Šprefhana moka se nasúje v kakfhino posódo ali korito, ter se s vodó smefha takó, de je gošti kashí enaka, in na-njo se potreše resanze sato, de ni imenovana smef prerédka in de se ne pozéja.

Resanza se s ogerfhizhno prefho takó mefha, kakor kerma s otrobi, ki se morajo tudi s vodó nekoliko naróšiti. Rasun tega, de ogerfhizhna prefha per pitanju shivini prav dôbro tekne; tudi gnoj, ki se ga po taki klaji dobíva, je she enkrat boljshi od navadniga. Na Némškim (Baden) pokladajo govédju ogerfhizhne prefhe she zhes dvajset lét s velikim pridam.

Ferlanova pinja, v Podjunški Dolini na spodnim Korófhkim!

Gregor Ovzhjak, fizer Tratnik imenovan, kolar v Shent - Mihelu nad Pliberkam v Podjunški Dolini na spodnim Korófhkim, je tudi Ferlanovo pinjo, kakor Jakob Jelenik, misar v Tefhinji v sgorni Roshni Dolini (kakor se bere v Novizah Nr. 8.) po zherteshu (obrifu) in poduzhenju v Novizah Nr. 18. perviga Listopada 1843 danimu, naredil. Tudi mi smo v 5 minutah srovo maflo (puter) dobili. Jef spodej podpisan in vezh drugih fofedov smo tega prizha.

Hvala zhaftiljivimu gosp. Ferlanu sa njegovo snajdilo od flovénfkih fosédov na spodnim Korófhkim, kjer fe bo ta korifna pinja hitro rasfhirila. Koliko truda in potú bo prihodnizh po tí vashni snajdbi manj, kakor ga je bilo do sdaj, ni sa isrézhi!

V Šhent-Mihelu na 30. dan Šufhza 1844.

Primash Kriftof, kaplan.

Od kod doftikrat toshbe is-hajajo?

(Réfnizhna sgodba is spodnjiga Šhtajerfkiga.)

Bile fe dvé fosednje v neki vafi. Ena je imela prav veliko kokofhnjih jajz; tode njena kura jih ni hotla valjiti, druga pa ima pridno puto, ktera rada valji. Tedaj nagovorí foseda fosedo rekózh: „Pofodite mi vafho puto, moja nezhe fideti na jajzih, fe bo morebiti vafha bolj obnafhala. Zhe vafha jajza dogodí, bove vfaka polovizo pifhek imele. — Tega je bila vlafniza boljhi kure prav sadovoljna, ter ji svojo v pofojilo da, ktera je tudi kmali is podloshenih jajz pifhke isvaljila. Potem ji puto nasaj pofhlje in od polovize isgovorjenih pifhek nezhe vediti nizh. Ravno sato vftane med njima prepír, in kir fe fame vmiriti ne morete, grefte k gosposki miru in pravize ifkati. Gotovo bi bila pravda vftala, zhe bi bil le gospod fodnik manj pravizhen, in bolj dobizhka sheljan. — Kolikokrat, nezhem rezhi, vftanejo pravde med shenami, ampak med moshmi is ravno tazih, ali pa fhe morebiti is manjfhih usrokov, in neisrezheni prepíri! Zhe eden drugimu le dve ftopinji prevezh na njivo ali travnik flóri, zhe ga le enkrat drugazhi kakor po njegovim imenu poklizhe ali imenuje, ga she vrag k gosposki nefe, kjer fe pravdata in pravdata, dokler jima pravdarfkih dobizhkov napokajo per seleni misi, de je kaj. Oba kravo zhverfto dershita, ktero drugi molsejo. In koliko imajo pravdarji na sadnje dobizhkov fpraviti? Vezhidel to, de ta, kteri je pravdo fpravil, je tudi frajzo is febe prodal, uni pa, ki jo je dobil, vender fhe v frajzi hodi. J. K.

Zmes.

(Ljudje so vsaki dan bolj pribrisani). V Parizi se predavajo verhsuknje, ktere se zamorejo po obeh straneh nositi. —

(London, poglavitno angleško meflo.) ima v svojih 300000 hišah 1 milion dimnikov, v kterih éišenji 2000 dimnikarjev opraviti ima; v 14000 ulicah tega prevelikiga mesta gori vsako noč 2 miliona luénie ali lamp, in 12000 móz po noči zavolj varnosti éuje. —

(V Saint-Espritu) južne Francovske je 90 letno drevo, ktero je lani 15000 hrušk imelo. Dóbro bi bilo tudi pri nas od njega seme imeti. —

(Nekaj rečeni hruški) podobniga je tudi vinska terta v gaju (parku) kraljeviga vindsorskega gradu v Angleškem, ki je okoli 40 let stara in vsako leto sploh 2350 grozdov po 1 funtov težkih rodi. — Kwety.

Pogled v pretezhene zhafe.

Pred 151 léti fe je perva kmetijfka drushba na Krajnfkim (nar ffarfhi med vfimi Eftrajfkimi) prizhela.

„ 145 „ fo jeli parobrode napravljati.

„ 116 „ fo pervi odvod blifka poftavili.

Pred 91 leti je ukas prifhel, po kterim je bilo pomanjfhanih nekoliko prasníkov.

„ 80 „ fo fe perva kmetijfke drushbe na Šhtajerfkim, Korófhkim, in v Gorizi sazhele.

„ 63 „ je ukas fvitliga Zefarja Joshefa II. prifhel, po kterim je bilo polku druge vére dopufheno v Eftrajhu shiveti.

„ 62 „ je prifhel fvétí Ozhe Papesch Pius VI. 22. Šufhza na Dunaj.

„ 55 „ je bila v Parisu velika prekuzija in pint.

„ 54 „ je umerl prefvitli Zefar Joshef II.

„ 51 „ je bil nafh Zefar Ferdinand II. 19 dan Maligatravna rojen.

„ 48 „ je uzhil Dr. Jener, Anglijan, kosé fta-viti, in dvé léti posnejí jih je pa v Ljubljani Dr. Kern flavil.

„ 42 „ fo jeli vojaki per z. k. armadi na odmerjene leta flushiti.

„ 40 „ je bila naflédba Eftrajfkiga Zefarftva fklenjena.

Kmetovski pregovori za mesec Velikitraven.

(Ta mesec ima 31. dni. Solnce stopí v dvojčíke.)

Velikitraven je navadno hladan z sredno toploto in z sredno suhoto. — Ta mesec cedi nar obilnejši, in njegova druga polovica nar zdravejši rosé. — Pred st. Servatam stanovitniga vremena ni percakovati, po st. Servatu pa se ni več mraza bati. — Hladan Velikitraven da veliko séna in dobriga vina. — Če zdaj začne zmerzevati, je malo žetve in malo sadja percakovati. — Mokro, merzlo kar je prav, napolne skednje in sode do verhov. — Če zdaj germi, dóbra letna sledi. — O st. Urbanu žito ni ne dobljeno, ne zgubljeno, to je, se se ne more reči, de se bo dóbro ali slabo perdelalo. Lepo vreme ob tem éasi pa vgodno vinsko letno pomeni. — Mokri Trojaki, tolsti Božíč; to je, če ječmen ob tem éasi, kž v latje gre, dosti dežja ima, de klasje ne ostane v mešicah, ampak popolnoma doraste; ga bo toliko, de se bodo o Božíči svinje z njim pitati zamógle. — O Trojaci zrelé jagodice, so dóbre vinske letne oznanice. — Večer st. Valburge deženi, rodovitno letno pomeni. To tudi od dneva ss. Filipa in Jakoba pravijo. — Kakoršno vreme je na vnebohojenje bilo, tako bo celo leto hodilo. — Če Velikitraven zvečer no roso napaja, Bo dost vina in obilna klaja. S.

Snajdba vganjke v poprejshnim listu je:

P á ft.

Šitni kup.	U Ljubljani		U Krajnju	
	27. Malitravna.		25. Malitravna.	
	fl.	kr.	fl.	kr.
1 mernik Pfhenize domazhe	1	22	1	27
1 „ „ banafhke	1	24	1	28
1 „ Turfhize . . .	1	—	1	4
1 „ Sorfhize . . .	—	5	1	7
1 „ Ershi . . .	—	57	1	5
1 „ Jezhmena . . .	—	59	—	58
1 „ Profa . . .	—	59	1	2
1 „ Aide . . .	—	54	1	5
1 „ Ovfa . . .	—	56	—	40

V Ljubljani. Natifnil in saloshil Joshef Blasnik.